

Seat No. : _____

MF-118

March-2019

B.A., Sem.-I (Repeater)

(EC-I) 102 : Psychology

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

1. (A) આપણા સમાજના ગમે તે ચાર સામાન્ય સંઘર્ષોની સમજૂતી આપો. 14

અથવા

આપણા સમાજના સામાન્ય દબાણો વર્ણવો.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ચાર) 4

(i) હતાશાના બે _____ હોઈ શકે – આંતરિક અને બાહ્ય. (ધોરણ, કારણ)

(ii) ધ્યેય પ્રાપ્તિના માર્ગમાં આવતા _____ ને લીધે હતાશા ઉત્પન્ન થાય છે. (અવરોધ, અવલોકન)

(iii) સ્વજનનું મૃત્યુ એક પ્રકારની _____ છે. (નિષ્ફળતા, ખોટ)

(iv) વિકલ્પોના સ્વરૂપના આધારે સંઘર્ષના _____ પ્રકાર પાડી શકાય. (પાંચ, ત્રણ)

(v) _____ રૂપી વિકલ્પથી વ્યક્તિ દૂર જવાનું પસંદ કરે છે. (બદલા, શિક્ષા)

(vi) _____ સંઘર્ષમાં વ્યક્તિની સામે બે અનાકર્ષક વિકલ્પો હોય છે. (ઉપાગમન-પરિહરણ, પરિહરણ-પરિહરણ)

2. (A) મનોભારની ઉત્કટતાને અસર કરતાં પરિબળ તરીકે વ્યક્તિની ખાસિયતોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

“મનોભાર સાથેનું અનુકૂલન કિંમત માંગી લે છે.” – આ વિધાન સમજાવો.

- (B) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે લખો : (ગમે તે ચાર) 4
- બાળકના મનોભારની ભાત પુખ્તવયની વ્યક્તિ કરતાં જુદી હોય છે.
 - એક વ્યક્તિની મનોભારની ભાત જુદા-જુદા સમયે એક સરખી જ રહે છે.
 - મનોભારની ભાત ક્યારેય અજ્ઞાત હોતી નથી.
 - વધુ તીવ્ર મનોભાર દરમિયાન અસમતુલાની માત્રા વધે છે.
 - પરિચિત કરતાં અપરિચિત પરિસ્થિતિમાં વ્યક્તિ વધુ તીવ્ર મનોભાર અનુભવે છે.
 - જે પરિસ્થિતિ નુકસાન પહોંચાડી શકે તેને ધમકી કહેવાય છે.
3. (A) લગ્ન કરવાનાં કારણોની ચર્ચા કરો, અને કેટલાક લોકો શા માટે લગ્ન નથી કરતાં તે સમજાવો. 14
- અથવા**
- જીવનસાથીની પસંદગીને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો.
- (B) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે લખો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- સ્ત્રી-પુરુષની જાતિગત ભૂમિકાઓ વચ્ચેનો ભેદ વધી રહ્યો છે.
 - આજે સમાજમાં જાતીય વર્તન પ્રત્યે વધુ છૂટછાટયુક્ત વલણ જોવા મળે છે.
 - સંવનનના ગાળામાં મનોવૈજ્ઞાનિક અને જાતીય જરૂરિયાતોના સંતોષની તકો ઉપસ્થિત થાય છે.
 - લગ્ન પૂર્વેના સંબંધોમાં પણ સમાયોજનની ગંભીર સમસ્યાઓ ઊભી થઈ શકે.
 - રોમેન્ટિક પ્રેમમાં બંને સ્નેહ અને શારીરિક આકર્ષણના તત્ત્વોનો સમાવેશ થાય છે.
4. (A) લગ્નજીવનના સારા અનુકૂલનમાં જાતીય અનુકૂલનની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો. 14
- અથવા**
- ભૂમિકાવર્તન અને અન્યોન્ય સમાયોજન લગ્નજીવનના અનુકૂલનને કઈ રીતે અસર કરે છે તે સમજાવો.
- (B) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે લખો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- સહભાગી લગ્નમાં પતિ-પત્ની એકબીજાની કાર્યસિદ્ધિને મહત્ત્વ આપે છે.
 - આનંદપ્રધાન લગ્નમાં બાળકનું આગમન અત્યંત મહત્ત્વ ધરાવે છે.
 - ‘ગૃહકેન્દ્રી લગ્ન’ એ ‘ગત્યાત્મક મૈત્રીયુક્ત લગ્ન’નું બીજું નામ છે.
 - નિમ્ન વર્ગના લગ્નો કરતાં મધ્યમ વર્ગના લગ્નો વધુ સુખી હોય છે.
 - લગ્નજીવનના સમાયોજન ઉપર પતિ-પત્નીના વ્યક્તિત્વનાં ઘટકોની અસર થઈ શકે છે.

Seat No. : _____

MF-118

March-2019

B.A., Sem.-I (Repeater)

(EC-I) 102 : Psychology

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions are *compulsory*.

1. (A) Explain any four common conflicts of our Society. 14

OR

Describe the common pressures in our society.

- (B) Fill in the blanks : (any **four**) 4

(i) There can be two _____ of frustration – inner and outer. (Standards; sources)

(ii) Frustration is produced due to an _____ in the path of goal attainment.
(obstacle; observation)

(iii) The death of a relative is a type of _____. (failure; loss)

(iv) Conflicts can be divided into _____ types on the basis of the nature of alternatives.
(five; three)

(v) A person would like to move away from an alternative with a _____ value.
(reward; punishment)

(vi) In an _____ conflict, the person is faced with two unattractive alternatives.
(approach-avoidance; avoidance-avoidance)

2. (A) Discuss the characteristics of the individual as a factor affecting the severity of stress. 14

OR

Explain the statement – “Adaptation to stress is expensive.”

- (B) Write whether the following statements are true or false : (any **four**) 4

(i) The stress pattern of a child is different from that of an adult.

(ii) The stress pattern of an individual remains the same at different points in time.

- (iii) Stress patterns are never unconscious.
- (iv) The degree of disequilibrium in a person increases during more severe stress.
- (v) A person experiences greater stress in an unfamiliar situation than in a familiar one.
- (vi) A situation that can cause harm is known as a threat.

3. (A) Discuss the reasons for marriage, and explain why some people never marry. **14**

OR

Discuss the factors affecting mate selection.

(B) Write whether the following statements are **true** or **false** (any **three**) : **3**

- (i) The difference between female and male sex roles is increasing.
- (ii) Today, more permissive attitudes toward sex are seen in society.
- (iii) The courtship period provides opportunities for the satisfaction of psychological and sexual needs.
- (iv) Serious problems of adjustment can arise even in premarital relationships.
- (v) Romantic love includes elements of both-affection and physical attraction.

4. (A) Clarify the role of sexual adjustment in good marital adjustment. **14**

OR

Explain how roles and mutual accommodation affect marital adjustment.

(B) Write whether the following statements are true or false (any **three**) : **3**

- (i) In a colleague marriage, the couple gives importance to one another's achievement at work.
- (ii) In a fun marriage, the arrival of a child holds great importance.
- (iii) 'Nestling marriage' is another name for 'vitalized companionship marriage'.
- (iv) Middle class marriages are happier than those of the lower class.
- (v) The personality factors of the couple can have an effect on their marital adjustment.